

Dunaj - tepna Európy

Pod názvom *Dunaj - tepna Európy* uskutočnila sa v dňoch 15.-17. septembra 1993 v Bratislave medzinárodná konferencia, ktorú zorganizoval Dom techniky ZSVTS v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR. Jej hlavným cieľom bolo ukázať Dunaj ako integrujúci prvok podunajských krajín a súčasne zdôrazniť význam tejto rieky pre vytváranie životného prostredia širšieho priestoru. 16. septembra pripravili pre účastníkov konferencie exkurziu loďou, počas ktorej si pozreli vodné dielo Freudeman v Rakúsku a Gabčíkovo na Slovensku. Odborným garantom konferencie bol riaditeľ Domu techniky ZSVTS Bratislava prof. Ing. Vladimír Zapletal.

Odborné zameranie referátov bolo pestré. Veľkú skupinu predstavovali príspevky o možnosti spolupráce podunajských krajín na báze samotnej rieky Dunaj. Ďalšie sa venovali otázkam histórie, súčasnosti a predovšetkým perspektíve lodnej dopravy na Dunaji. Viaceré príspevky hodnotili budovanie a význam vodných diel na tejto rieke. Početnú skupinu predstavovali referáty zaoberajúce sa vodným dielom Gabčíkovo. Hlavne v posledných dvoch skupinách bol zreteľný ekologickej aspekt.

Konferenciu otvoril predseda Výboru pre životné prostredie NR SR akademik Juraj Hraško. Zdôraznil význam Dunaja pre život krajín, ktorými táto rieka preteká a poukázal na opodstatnenosť medzinárodných odborných stretnutí zameraných na komplexné využitie Dunaja. V dopoludňajšom rokovaní prvého dňa zaujali referáty Ing. Júliusa Bindera a prof. Milana Bučeka.

Ing. Július Binder uviedol svoj príspevok historickým pohľadom na Dunaj a jeho využívanie. Okrem iného upozornil na to, že vplyvom výstavby vodných diel sa znížila transportná sila rieky. Kým v minulosti transportoval Dunaj až 1 mil. t materiálu, v súčasnosti len približne 70 tis. t. Uvoľnená energia

vody sa prejavila vo zvýšenej erózii dna, dunajské koryto sa napr. v Bratislave prehĺbilo o 1,5-2 m. J. Binder zhodnotil prínosy i možné vplyvy vodného diela Gabčíkovo.

Prof. Milan Buček analyzoval slovensko-rakúsku spoluprácu v tomto priestore, pričom sa zamerl na jej rezervy. Región Bratislava-Viedeň považuje za jedinečný v Európe, pretože nikde inde sa nenachádzajú tak blízko seba 2 hlavné mestá, navyše hlavné mestá takých rozdielnych svetov. Bratislava a Viedeň sú centrá, ktoré vysielajú impulzy do okolia a polarizujú ho. Štátna hranica už nie je pre ne bariérou. Nové možnosti tohto priestoru si oveľa intenzívnejšie uvedomujú v Rakúsku. Rakúsko uvoľňuje značné prostriedky na prieskum možných vzťahov so Slovenskom a získava veľmi cenné informácie. Slovensko je v tomto smere prakticky na začiatku.

Z ďalších príspevkov zaujal napr. Ing. Juraj Pavelek, ktorý poukázal na nové perspektívy lodnej dopravy na Dunaji, prof. RNDr. Jozef Krcho, DrSc., ktorý referoval o využití diaľkového prieskumu Zeme, GIS a komplexného digitálneho modelu georeliéfu pri modelovaní Podunajskej ní-

žiny. Prof. RNDr. Igor Mucha, DrSc. a RNDr. Eva Pavlíková referovali o vplyve vodného diela na režim a možnosti odberu podzemnej vody, Ing. František Čížik o prevádzke vodných elektrární na Dunaji ako súčasť koncepcie energetickej politiky SR atď.

PhD. Heinz Kaup z Rakúska oboznámil poslucháčov s perspektívami výstavby dunajských vodných diel v Rakúsku a so skúsenosťami s ekológiou širšieho zázemia vodných diel. Prof. Veselin Djurdevac z Fancúzska sa sústredil na nové možnosti ekonomickej spolupráce v podunajských štátoch ako výsledok politicko-spoločenských zmien, ktoré tu prebehli v posledných rokoch. Poukázal na doteraz nevyužitý potenciál, ktorý predstavuje táto spolupráca pre všetky zúčastnené krajiny.

Nie je možné zhodnotiť všetky prednesené referáty. Každý z nich upozornil na vybrané momenty rieky Dunaj, jednoznačne považovanej za mimoriadny zdroj rozvoja priľahlých oblastí i medzinárodnej spolupráce podunajských krajín. Účastníci medzinárodnej konferencie „Dunaj - tepna Európy“ zhodne konštatovali jej vysokú odbornú úroveň a ocenili veľké množstvo nových poznatkov, ktoré sa objavili v referátoch, resp. odzneli v diskusiách.

Pavol Korec

